

[Bertel Haarder]

det gælder optagelseskravene til en række nye uddannelser, bl. a. laboranter og den nye HTX, som ensidigt satser på EFG-elever; hvorfor i alverden må lærlinge dog ikke komme ind på disse uddannelser? Hvad er det for noget, vi er oppe imod? Der gives stadig systematisk afslag på ansøgninger om ekstraordinære tilskud til lære- og praktikpladser alene med den begrundelse, at der er tale om en læreplads. Det mener vi også er forargeligt, for det reducerer antallet af pladser.

Når jeg hæver stemmen lidt på dette punkt, er det, fordi vi jo sagde det fra venstres side meget venligt for et år siden i et fredsommeligt forslag, som der blev flertal for på den måde, at folketingets uddannelsesudvalg skrev en beretning, hvor et flertal pålagde ministeren at fjerne denne diskrimination mod mesterlæren.

Jeg stillede for fjorten dage siden et spørgsmål til ministeren om, hvad ministeren havde gjort i den anledning. Svaret er kommet i dag, og jeg takker for det, men det bekræfter, at der faktisk ikke er gennemført én eneste ændring, som fjerner diskriminationen.

Så spørger jeg: hvad plejer man i folketinget at gøre ved ministre, der ikke retter sig efter folketinget? Ja, man kan jo fremsætte dagsordensforslag, som siger: idet folketinget konstaterer, at ministeren ikke retter sig efter folketinget, går vi over til næste punkt på dagsordenen. Men det ville efter vor mening være at yppe unødigt kivi, og selv om ministeren gik af, fik vi måske en, der var værre, og man skal ikke stå og råbe hen over ungdomsarbejdsløsheden, så det vil vi ikke gøre.

Men vi har til gengæld arbejdet hårdt for at få spørgsmålet puttet ind i det dagsordensforslag, der lige er blevet fremsat, og hvor der udtrykkeligt står, at mesterlæren skal ligestilles med EFG. Hvis det blev vedtaget, ville jeg betegne det som den største sejr i den tid, jeg har været herinde. Jeg har kæmpet for den sag i årevis, og det har været som at kæmpe mod en mur, men hvis folketinget nu mander sig op til at vedtage det – og det har jeg stærkt på fornemmelsen vil ske – er der virkelig forandring på vej på det punkt.

Sagen er jo, at mange, der ikke kan få en lærling, ender med slet ikke at oprette nogen pladser. Det viser en AIM-undersøgelse, hvorefter 40 pct. af de adspurgte kun ville

have lærlinge. Ministerens holdning har altså reduceret antallet af pladser. Dagsordenen vil forøge antallet af pladser.

Jeg understreger, at det er det mest idiotiske tidspunkt, man kan afskære fra mesterlæren på, for det betyder store skolebyggerier og andre investeringer, som med de kommende års faldende ungdomsårgange slet ikke er nødvendige på længere sigt, bortset fra at det betyder en tredobling af udgifterne pr. elev, penge, som ministeren piner og plager andre uddannelsesområder samt forskningen for at skaffe.

Derfor må vi også som punkt tolv have ændret den lovregel, at lærlinge i modsætning til EFG-elever ikke kan få plads hos en arbejdsgiver uden faglig uddannelse, før de har været selvstændig i fem år.

Som punkt 13 vil vi genindsføre forpraktik i en række uddannelser. Derved aflaster vi gymnasiet, hvor de unge i dag tager pladsen op blot for at samle point, og det samme gælder mange af dem, der går på handels-skolen.

Punkt 14. En oplagt form for forpraktik er jo et år i huset; det er bedre end mange beskæftigelsesprojekter. Familier, der opretter en plads, hvor der er små børn, må kunne få en del af udgiften godskrevet på den ene eller den anden måde.

Det var fjorten helt konkrete forslag, som tilsammen efter vor vurdering kan give op mod 10.000 nye pladser pr. årgang. Det viste sig jo, at man på HK-området kunne skaffe 5.000, på malerområdet 1.000; vi kan komme videre endnu. Man må virkelig spørge: hvorfor er der ikke gjort noget mere?

Undskyld, jeg siger det lidt stærkt, men vi har jo måttet sidde og lide på vore pladser, mens statsministeren herfra forklarede, at vi jo ikke havde nogen som helst andre forslag end at sætte lønnen ned og fjerne noget bureaukrati. Og arbejdsministeren udtaler til Jyllands-Posten, at de borgerlige partier jo ikke har andet at sige til ungdomsarbejdsløsheden, end at man i almindelighed skal have erhvervslivet til at gå bedre. Jeg gentager, at de fjorten punkter, jeg her har nævnt, er gentagelser, for de blev fremsat for et år siden, og så ligner det ikke noget at komme og påstå, at vi ikke har nogen politik.

På en vis måde er det glædeligt – og det er min allersidste bemærkning, hr. formand – at vi kan konstatere, at når Danmark har tre